

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful” Român, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Maghiarisarea cu forța.

Am anunțat cetitorilor nostri conclusele comitatului Sathmare, prin care a scris dare de un procent asupra tuturor locuitorilor din comitat pentru a contribui cu ei la maghiarisarea naționalităților din patrie, cu care ocaziune am publicat și cuvântarea contelui Károlyi, prin care a spriginit acest nou impozit chiebat a salva esistența statului.

Am ăis că casul dela Sathmare nu va rămâne singur isolat, și nu ne-am înșelat în temerea noastră. Diarele maghiare ne aduc scirea, că comitatul Udvarhely a purces întocmai. Ar urma de bună seamă ambele Târnavé, Solnok-Doboka și poate și comitatul Huniadoarei.

Deocamdată nu vom face profeții în ale maghiarisării, ci punem sub ochii cetitorilor nostri circulara comitatului Sathmare adresată municipiilor din patrie în cestiunea escrierei de dare pentru maghiarisare.

Eată adresa de care e vorba:

Iubiți amici și compatrioți!

A fi maghiar și a-și împlini chemarea ca maghiar în toată direcțiunea, e o sfântă datorință a fiecărui fiu al patriei acesteia. Cine s'ar îndoi, că un individ, posedă cât de puțină cultură, nu ar sci judeca, că drepturile și favorurile, gustate sub scutul acestei patrie, îi impun o datorință? Cine ar cuteza să se îndoiască, că un membru al acestei patrie, pătruns de sfânta idee a patriotismului maghiar nu și-ar ținea de glorie a-și face datorința către patrie? O țeară gunoită cu sângele strămoșilor nostri, ecsistența statului nostru maghiar-constituțional, păstrată de antecesorii nostri prin atâtea lupte formează fala și gloria noastră, aceste ne-au pus pe limbă cuvintele: „Aici trebuie să trăim, aici trebuie să murim”. Și cu durere trebuie să esperiăm, că până când maghiarul dela Árpád încoaci, a format în direcțiunea și în nisuițele sale, în patriotismul seu, o națiune unitară și a stat în timpuri atât de grele la înălțimea desvoltării și a culturai, ba și-a împlinit chiar misiunea sa întru scutirea civilizațiunei europene, — până atunci naționalitatea maghiară trebuie să vadă, cum astăzi fiii acestei patrie se opintesc a dărma ecsistența statului maghiar, și o fac aceasta chiar acei fii, cari sunt tractați ca frați și se bucură de aceeași libertate ca noi. Ni se înegresce inima în fața acestor ecsperiențe și patriotismul nostru e gata, de a apăra patria și dreptul nostru maghiar constituțional, pe care l-a

eternisat istoria unui secol întreg, de a-l scuti și păstra, pentru de a-l putea preda urmașilor nostri cu o inimă liniștită și patriotică.

Dacă am trăi în timpul dreptului sabiei, dacă nouă nu ne-ar fi rămas răspândirea civilizațiunii ca o veche moștenire, dacă noi nu am strînge la peptul nostru pe tot fiul acestui pământ cu o dragoste sinceră și frățască, atunci am avea mijloace și căi de a zădărnici străduințele îndreptate în contra comoarei noastre; de oare-ce înse noi credem, că ne vom putea ajunge scopul și prin răspândirea culturai maghiare și fără provocarea revoluțiunii și a înstrăinării desăvârșite: ne-am îndreptat nisuițele noastre într-acolo, ca să atragem atențiunea asupra aceleia, și ve rugăm pentru sprijinirea noastră întru răspândirea aceleia.

Cum se poate esplica această vătătură a noastră, în ce consistă cauza acesteia? Nu în rămânerea îndărât a culturai maghiare. Sub egida culturai va fi maghiarul—maghiar, și fie-care fiu al acestei patrie va înțelege cuvântul, care îl avertisează la iubirea de patrie — o avertisare, care formează astăzi misiunea noastră, de a răspândi cultura maghiară spre ajungerea acestui scop și care ne impune o datorință, de care nu putem, nu ne este iertat a ne feri.

În mai multe ținuturi ale țării, unde împrejurările au produs o mișcare, s'a înțeles deja idea culturai naționale pe cale socială; s'au înființat reuniuni, singuratici și-au jertfit obolul pe altariul scopului sfânt; toată țeara a înțeles avertisarea și abia a rămas vre-un maghiar, care se nu se fi grăbit, a-și dovedi marimimositatea, pentru că cultura e ceea-ce ridică inima, limpedesce noțiunea, și în urma acesteia nu va mai prinde rădăcini nici o influență străină de noi și de patriotismul nostru, deoare-ce noi prin răspândirea culturai vom să ajungem aceea, ca toți locuitorii Ungariei să se recunoască de cetățeni maghiari, și să vestiască lumii cu o trufășă conștiință de sine, că ei se pot între sine înțelege în limba oficială a statului, și că în această limbă își isprăvesc toate afacerile, deoare-ce Ungaria numai așa va putea fi tare.

Reuniunile înființate în singuraticile ținuturi spre esecutarea acestei idei, jertfele aduse de către singuratici nu vor putea avea înse rezultatul dorit, fiindcă în cele mai multe locuri ținuturile noastre curat maghiare nu stau sub impresiunea afurisi-tei mișcări antimaghiare și astfel puterea de lucru nu se desvoaltă într-o astfel de măsură,

precum o pretinde mișcarea contrară, și poate nici nu se poate desvolta din cauză că și jertfele singuraticilor, fie acele cât de mari, sunt mici față cu totalitatea. Răspândirea culturai maghiare s'a prefăcut într'un scop patriotic de cea mai mare importanță, ceea ce nu se poate încredința micilor puteri ale singuraticilor și reuniunilor ceruale, dacă cooperațiunea ne garantează un rezultat sigur; prin urmare s'a aflat de lipsă introducerea unei astfel de mișcări, care să concentreze întreaga poporațiune a țării, care să impună puțină povară singuraticilor, înse să impună fie-cărui amăsurat stării lui materiale și să asigureze astfel mijloace considerabile, care conced ajungerea unui rezultat mare. Guvernul nostru e patriotic și maghiar; putem deci noi maghiarii, care suntem în această patrie frați din nascere, presupune, că nisuițele noastre, basate pe scutirea patriei și pe esistența statului nostru constituțional, să sufere naufragiu? Spiritul lui Kőlcsey ne avertisează; noi am înțeles această avertisare și am hotărit aruncarea unei dări de un percent pe basa §. 9 al art. de lege XV din anul 1883.

Noi trăim între împregiurări grele materiale; contributorii de dare sunt foarte împovărați și cu toate aceste darea aceasta nu o putem numi o jertfă, deoare ce pe singuratici îi atinge într-o măsură atât de mică și deoare-ce noi ne împlinim o datorință patriotică. Noi înțelegem și simțim ponderositatea hotărării noastre, căci durere și comitatul nostru aparține acelor jurisdicțiuni din țeară, unde agitatorii fără conștiință sunt destul de cutezători a se opinti să învenineze simțemintele fraților nostri maghiari; voi, iubiți amici și compatrioți, care aveți o soarte comună cu noi, voi veți înțelege silințele noastre, ear voi, cari la voi acasă nemijlocit nu simțiți o astfel de grije, veți înțelege că cauza noastră e și a voastră.

Din aceste motive avem onoarea a ve recerca cu cea mai patriotică prietinie: Faceți obiect de consultare din idea răspândirii culturai maghiare și hotăriți și voi, urmând inspirării patriotismului vostru, aruncarea dării de un percent pentru scopuri culturale maghiare, ceea-ce e un drept garantat prin lege.

Scopul nostru e un scop mareț, e scopul întregii țări, — e soarta patriei. Desvliți și voi flamura, pe care e scrisă cultura maghiară; să facem ca să triumfeze și acolo, unde încă nu talfăe. Puterile unite ne garantează succesul, datorința față cu patria ne avertisează, istoria viitoriului ne asi-

FOIȚA.

Curier Literar.

Sumar: „Istoria limbei și literaturii române” de dl Ar. Densușianu. Planul lucrării, prospectele istorice, articolele biografice. Neajunsurile unui astfel de plan. — Ceva despre revistele noastre săptămânale, lunare și bi-lunare. — Nouele publicațiuni: „Anuarul Israelitilor” pe anul 5646. — „Ronsard”.

Continuăm aqi cu recensiunea cărței dlui Ar. Densușianu, „Istoria Limbei și Literaturii române,” a cărei parte generală am studiat-o în trecutul nostru „Curier.” Vom semnala de rëndul acesta diferitele elemente, cari alcătuiesc în lucrarea profesorului dela Iași, partea numită de dnia sa: specială.

Sunt 4 mari divisiuni în această parte a operei dlui Ar. Densușianu. Prima divisiune (pp. 117-124) e consacrată literaturii populare; a doua Prosei (pp. 125-222); a treia Poesiei (pp. 223-276), și în fine a patra, „literaturii dialectelor” (277-279).

Planul autorului, în aceste 4 linie principale, nu e rău, dar economia fie-cărora din aceste patru divisiuni, și în specie a celor două mai importante, a Prosei și a Poesiei, nu ne pare a corespunde pe deplin condițiunilor necesare unei istorii a literaturii.

D. Ar. Densușianu bunăoară la Prosa are patru sub-divisiuni: a) literatura bisericească; b) istoriografia; c) filologia și gramatica; d) filosofia, jurisprudența și elocința. În capul fie-cărei subdivisiuni ca și în fruntea fie-cărei divisiuni, autorul pune o parte generală, pe care o numesce „prospect istoric” și în care aprețuiesce și judecă genul literar ai cărui protagoniști îi studiază apoi din punctul de vedere biografic, critic și literar în subdivisiunile propriu ăise.

Această despărțire adânc tăiată între prospecte și notițele biografice cari vin pe urmă, face de se jicnesc una pe alta aceste două părți, cari compun totul subdivisiunei.

Me esplic: dl Ar. Densușianu, în fie-care prospect pus în capul sub-divisiunei dă cetitorului noțiunile generale, ideile d'ensemble asupra subiectului. Să luăm „Istoriografia”, a doua sub-divisiune din Prosa. Avem aci un prospect de o pagină, apoi earăș un fel de prospect asupra Epocii I. a Istoriografiei române, epoca „Cronicelor anonime,” din timpurile vechi până la 1600, un al doilea asupra epocii II, a „Cronicarilor” (1600-1800), un al treilea asupra epocii III, a „Istoriografiei propriu ăise (1806-1860)“.

În aceste paragrafe, dl Ar. Densușianu ne dă amănunte generale, oare-cum icoana epocii I, II sau III istoriografice, ne spune cum scriau cronicarii sau istoricii acelor vremuri. Dar, pentru că

d-sa scia, că are să ne mai dea, după aceste prospecte, și viața, și judecata operilor fie-cărui autori din acele epoce, de aceea devine în prospecte sgărcit de amănunte, strică economia totului, ascunde din culori pentru a mai avea din ele și la partea biografico-critică a scriitorilor.

Recunoascem, că cetitorul nu perde aproape nimic, de oare-ce amănuntele ce nu a cetit în prospect le va ceti la biografia; dar din punctul de vedere al planului, îndată cetitorul va observa, studiind opera cu atențiunea ce pe deplin merită, că însușirile particulare ale fie-cărei epoci, că însușirile particulare ale fie-cărui scriitor nu rees pe deplin, nu i se arată înaintea minței cu toată a lor dorită întregime.

Și pofta de a posedea un plan perfect e cu atât mai ardinte în spiritul lor, cu cât cetitorul s'a asigurat prin studiul ce face, că nici unul din amănuntele date de autor nu e de lăsat la o parte, nu trebuie uitat. Resultatul al unei munci conștiințioase și științifice, după cum am mai spus-o în trecutul „Curier” și după cum cu plăcere o repetăm, toate datele dlui Ar. Densușianu își au valoarea lor.

Drept aceasta, o bună și nimerită aședare le-ar scoate la iveală cu mai multă putere, aceasta netăgăduită a lor valoare.

Și într'adevăr, o istorie a unei literaturi nu trebuie confundată c'un dicționar biografic. Cetito-

gurează recunoștința. Recomandându-ne de altminterlea bunăvoinței dv. patriotice și prietinesci, ve asigurăm de aceleași sentimente.

Din adunarea generală ordinară a comitatului Sat-Mare, ținută la 8 Octombrie și zilele următoare, 1885.

În numele publicului din comitatul Satu-Mare.

Alecsandru Ujfalussy,
vice-comite.

Revista politică.

Republica franceză are sărbătoare.

Alegerile de Duminecă s'au terminat cu cel mai strălucit succes pentru republicani. Resultatul final este, că s'au ales în balotage 208 candidați republicani și numai 21 conservativi.

Cât de mare a fost pierderea republicanilor la primele alegeri, atât de mare este învingerea lor acum. Numărul republicanilor în sesiunea viitoare a camerei, cu toate pierderile suferite la 4 Octombrie, va fi de **384 voturi**, în fața cărora vor sta **200 de voturi** conservative.

„N. freie Presse” comunică unele amănunte interesante cu privire la alegerile din balotage. Interesul se fi fost extraordinar. Tot bărbatul care avea vot, s'a folosit de dreptul său. Și cu toată participarea cea colosal de numeroasă, în toată Franța nu s'a întâmplat nici un conflict, nici un incident barem, care să conturbe cât de puțin ordinea. Cetățenii francezi, cari au fost împărecheți la început s'au strins cu toții în rânduri strinse, ca să susțină republica amenințată. Aproape nicăieri nu s'au prezentat două sau mai multe liste republicane, ci prețindându-se vota numai între două liste: una republicană și alta conservativă. În Paris aveau să se aleagă 34 de deputați. După efectuarea scrutiniului s'a constatat, că nici unul dintre acestia nu e conservativ. Parisul e reprezentat numai de republicani.

Unirea și bunăînțelegere a fracțiunilor a ferit Franța de mari sgudui, ba poate chiar de un război civil, care putea să fie fatal pentru soarta republicei.

Agitațiunea electorală în Anglia începe să provoace incidente tumultuoase. În seara de 3/15 Octombrie la Saint Pancras (foburg din Londra) vre-o cinci-șeci de studenți în medicină au făcut irupțiune într-o sală, unde se ținea un meeting conservator presidat de lord Harris (subsecretar la Foreign Office); au dat cu bețele în meetinghiști și i-au gonit din stabiliment, după ce au stricat tot mobilierul. Conservatorii amenință să useze de represalii în protiva celui mai apropiat meeting liberal, ce se va ținea la Saint Pancras.

Premierul engles marchisul de Salisbury a ținut o cuvântare în preșarea alegerilor în Brighton, în care s'a declarat, că încât pentru politica sa esternă aderează necondiționat la principiile profesate de reposatul șef conservativ Beaconsfield, întotdeauna deosebita sa predilecțiune pentru susținerea păcii, care numai așa se va putea face, dacă se vor aduce la valoare și se vor susține drepturile Angliei, precum și prin abținerea dela ori-ce certe, în cestiuni, la cari interesele Angliei nu sunt în joc.

Capul partidului radical, dl Chamberlain, a pronunțat în aceeași seară un discurs la Trowbridge. El a părăsit moralmente unul din punctele programului său, declarând că, în gândul său, separațiunea bisericeii și a statului, deși indispensabilă, nu trebuie

să fie tranșată de viitorul parlament. Aceasta e concesiune făcută liberalilor moderați, acestia nefiind în favoarea unei separațiuni imediate a bisericeii și a statului. Se crede că această schimbare de ton din partea dlui Chamberlain este rezultatul visitei ce a făcut acum câte-va zile dlui Gladstone la Hawarden.

În privința timpului, când își va începe ocolul sau oratoric dl Gladstone în Midlothian nu s'a hotărât încă nimic. Se asigură totuși că ex-primul ministru îl va începe îndată după publicarea decretului ce va convoca pre alegători pentru 17 Decembre.

Situația din Balcani devine tot mai curioasă. Bulgarii și retrag încetul cu încetul tot mai multe și mai multe trupe dela fruntariile Rumeliei și și întăresc granițele din spre Sârbia. Ținuta provocătoare a Sârbiei a pus pe gânduri pre toate puterile europene, cari încep să-i atribuie Austro-Ungariei toată vina pentru aceasta.

În Petersburg este convocat consiliul de miniștri la o ședință sub presidența Țarului chiar din incidentul acesta, ca să se hotărască asupra ținutei, ce va avea să observe Rusia față de Sârbia.

Sunt rele semnele, când încep să se misce și muscalii.

Cronica evenimentelor din Balcani.

Reproducem după „Voința Națională” următoarele sciri telegrafice în cestiunea orientală:

17 Octombrie.

Sofia. — Guvernul princiar, după o matură examinare a notei colective a reprezentanților, a primit în principiu sfaturile marilor puteri și în fața atitudinii Sârbiei, a hotărât să cheme cea mai mare parte a trupelor bulgare de pe granița rumeliotă, lăsând o garnisoană slabă până când puterile se vor pronunța într'un mod definitiv asupra soartei Rumeliei.

Sofia. — Sârbia lăsând fără răspuns toate comunicările verbale ale guvernului bulgar, privitoare la uneltirile agitatorilor sârbi în districtele, cari învecinesc granița, guvernul princiar a remis ați o notă oficială dlui Rangabe, agent al guvernului elen, însărcinată afacerilor Sârbiei.

18 Octombrie.

Berlin. — „Norddeutsche Zeitung” vorbind de demersurile făcute de ambasadori cu scopul de a menține pacea, face să se observe, că puterile sunt unanime pentru a nu permite ca cestiunea de pace sau de război să atârne dela modificările, cari pot să se producă în simțimentele populațiilor din Balcani, pentru că aceste populațiuni n'au dreptul să compromită pacea, pricinuind încurcături între ele-însele sau cu Turcia. Trebuie să se respingă într'un mod absolut asemenea încercări, și ar fi nedrept să se admită, ca pacea a 300 de milioane europeni să fie turburată pentru că trei state din Balcani, cari toate împreună n'au decât 6 milioane de locuitori, găsesc că echilibrul lor local — sau pentru a-și da mai bine, ambițiunea lor particulară, — e compromis.

Varna. — Prin cercurile bine informate din Constantinopole se vorbește, că mari neînțelegeri ar domni între puteri și că întrunirea ambasadorilor n'a putut ajunge la cel mai mic rezultat; se dice că această întrunire a fost amânată pentru o lună de zile, cu alte cuvinte *ad calendas graecas*. Până într'o lună de zile, nu vor mai vorbi diplomații, ci evenimentele. Poarta urmează înarmările de și pe

o scară mai puțin întinsă, căci e probabil că Turcia nu va avea a face decât cu Sârbia, puterile fiind dispuse a face cea mai mare presiune asupra Greciei. Mâne se așteaptă 3 batalioane de infanterie venind din Trapezunt.

Belgrad. — E cu totul falsăscirea, că situația se va prelungi fără turburări până la primăvară. Până atunci Sârbia și ar slei cu totul puterile și nu ar mai putea întreprinde nici o acțiune serioasă; pe de altă parte, guvernul sârbesc nu poate licenția armata, în așteptarea primăverii; această licențiere ar echivala cu o renunțare la ori-ce compensații și Sârbia nu voiesce să renunțe cu ori-ce preț. D'a lungul fruntariei bulgăresci s'au format bande de emigranți sârbi, cari plănuiesc o năvălire în Sârbia. Dacă Bulgaria nu va lua măsuri energice pentru împrăștierea acestor bande, numai încape îndoielă că guvernul sârbesc va fi nevoit să înainteze cu trupele în Bulgaria pentru a înlătura ori-ce pericol din această parte. Până acum bulgarii n'au făcut nimic pentru a da o dreaptă satisfacere Sârbiei; trupele cari erau la granița sârbească au primit ordinul să plece la Kōstendil, așa încât toată frontiera dinspre Sârbia e în mâna acelor emigranți. Astăzi sau mâne cel mult, Sârbia va fi nevoită să iee o hotărâre definitivă în această privință.

Constantinopol. — Sultanul este foarte afectat din cauza multelor denunțări de comploturi ce i se fac de cât-va timp; paza palatului a trebuit să fie întărită și în nici un cas Sultanul nu va deșerta capitala de trupe. Poporația musulmană e foarte iritată și cere o grabnică pedepsire a rebelilor. Poarta e foarte nedumerită din cauza acestei înflăcărări a spiritului public și e mare temere, că Turcia va lua o otărîre decisivă, mai curând chiar decât se crede. Ați dimineață au sosit sciri despre nouă încăerări la fruntarii.

19 Octombrie.

Sultanul a întrunit eri un consiliu de miniștri, care a ținut aproape cinci oare; s'au discutat în modul cel mai amănunțit toate eventualitățile putincioase și măsurile, cari ar trebui luate la ori-ce cas. Sultanul speră într'o împăciuire; cu Bulgaria se crede că se va ajunge la o înțelegere. Eată ce se propune în privința Sârbiei și a Greciei. Pentru a împăca pe Sârbia, Bulgaria să-i cedeze două districte și regiunea care se întinde până în apropiere de Vidin; aceste teritorii cuprind o populație de vr'o 25,000 locuitori. Întru cât privesc pe Grecia, puterile să facă o demonstrație navală, pentru a o sili să se retragă trupele. Cu Grecia lucrurile ar putea merge mai lesne; greutățile vin din partea Sârbiei, care nu se mulțamește cu acea sporire de teritoriu și ar vrea o regiune, care să se întindă până dincolo de Vidin, cuprindând și acest însemnat oraș. E mare teamă acum, că și Muntenegru să nu ceară o sporire de teritoriu; atunci lucrurile s'ar încurca cu desăvârșire. În consiliul de miniștri s'a discutat cu deamănuntul raportul făcut de generalul Von der Golz.

Filipopol. — Atitudinea Sârbiei inspiră cea mai mare îngrijire guvernului bulgar; se scie acumă că toate greutățile cu Turcia sunt aplanate și că pericolul nu poate veni decât dinspre Niș. Aci a produs o viuă impresie scirea, că regele Milan nu a voit nici măcar să primiască pe dl Grecoff, delegatul Bulgariei, trimis în misiune de cătră principele Alecsandru.

riul cere autorului, nu viața în parte a fie-cărui autor, ci portretul complet, descrițiunea fidelă a epocii, în care el și contemporanii sei au trăit și au produs.

Cu un amănunt luat din viața primului; cu un altul împrumutat din operele secundului, cu o judecată critică născută din confruntarea vieții celui d'ântăi cu viața celui de al treilea, și așa mai încolo, se arată în toate părțile ei epoca literară, ce se descrie de istoric; astfel și numai astfel individualitatea distinctă a fie-cărei epoci se definesce lămurit și apare pe deplin în mintea cetitorului.

Amănuntul biografic în alcătuirea unei istorii literare sau a unei istorii a literaturii nu e decât un instrument, care ajută la descrierea unei epoci. El joacă același rol ca și documentul. Taine, în magistrala sa „Istoria literaturii engleze” citește, vede, ghicesc și presimte, după amănuntul biografic, sau după datele documentului, spiritul epocii, vederile generale ale scriitorilor depe atunci, sentimentele de cari erau conduși, modul lor de a pricepe, de a lucra, de a judeca evenimentele, într'un cuvânt Taine citește, vede, presimte și ghicesc pre om, pre omul epocii literare, pre cari apoi ni-l arată cu toate însușirile lui.

Dacă am avea frumosul capital de cunoștințe istorice și bibliografice ale dlui Densușianu, țința noastră ar fi a ne folosi de ele numai pentru isto-

ria completă, bogată, științifică a epocii și am da în note strictele date biografice, privitoare la autorii, ale căror nume le cităm în testul studiului sau prospectului nostru istoric asupra epocii.

Din viața lui Micul, lui Șincai, lui Maior, Hurmuzaki, Laurian, Cogălniceanu, etc., aș lua amănuntele ce 'mi-ar trebui, ce aș crede eu menite a arunca o lumină vie și îndestulătoare asupra epocii III, „Istoriografia propriu dișă” (1800—1860), rezervându-mi loc în note sau la finele capitolului a da și datele biografice, particulare fie-cărora din acești șase fruntași ai epocii, ai Istoriografiei propriu dișe.

Astfel purcedând, noi credem că lucrarea dlui Ar. Densușianu ar fi câștigat foarte, ear cetitoriul ar fi cetit-o și cu mai mult folos.

Repet: fie cât de interesantă biografia unui scriitor scrisă pe o pagină sau cel mult două, ea rămâne tot biografie, adică articol de dicționar, adică bucată de cetit numai atunci, când trebuința s'aține după urmă-ți. Istoria unei literaturi tinde la ceva mai mult, la ceva mai artistic.

Afară de aceste observațiuni, pre cari ni le provoacă planul adoptat de laboriosul profesor dela Iași în desfășurarea „Istoriei” sale, nu vom mai adauge nimic cu privire la lipse și slăbiciuni, căci, după cum am diș, în starea actuală a literilor române credem — noi, cel puțin — că cu greu s'ar fi adu-

nat mai multe date pentru istoria limbei și literaturii române.

Fără a intra în amănuntele cerute numai studiilor speciale, d. Ar. Densușianu ne dă în linie mari și interesante mai tot ce se scie asupra literaturii populare, asupra tipografiei la români, asupra literaturii bisericești, asupra cronicelor și discuțiunilor la cari studiul lor, din ce în ce mai sever și mai științific, a dat și continuă a da naștere.

Și în parte discuțiunea asupra paternității croniceii lui Urechia, cu alte cuvinte cestiunea de a se scî dacă Nestor sau Grigore Urechia fost-au autorii acelei cronice, e foarte bine condusă; premisele sunt bine alese, bine sprijinite; cetitoriul, până la solide și demonstrate probe contrare, împărtășește opinia autorului, crede cu d. Ar. Densușianu, că autorul acestei cronice este bătrânul Nestor Urechia, ear nu Gregore fiul său.

Totuș stăruiesc a crede, că cu amănuntele consacrate biografiilor, prospectele sau mai bine tabelele epocelor ar fi câștigat și mai mult; lucrarea dlui Ar. Densușianu ar fi mulțamit pe deplin. Noi sperăm, că la o a doua edițiune autorul va înavuți aceste prospecte în paguba biografiilor. Cartea nu va perde, din contră va corespunde și mai mult cu titlul său; câștigul cetitorilor va fi și mai mare.

(Va urma.)

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Ibănești, în 7/19 Octombrie 1885.

Sosirea Altețelor Lor principele de coroană Rudolf și princessa Stefania în Gurghiu. — Petrecerea Lor în timp de 6 zile în ținutul nostru. — Resultatul vânătoarei.

Locurile cele romantice, aerul cel curat, apa cea bună, ca și care după cum s'a exprimat Alteța Sa princessa încă în anii trecuți, n'a beut nicăire, munții cei frumoși îmbrăcați cu păduri de fag, brad, paltini, tei etc, prin a căror codri se află o mulțime de animale sălbatică, cu deosebire capre, porci sălbatici, urși și cerbi, apoi multe și din soiul păsărilor, — au atras pre Altețele Lor, fiitorii noștri domnitori și în anul acesta în părțile noastre la vânătoare de urși; ziua sosirii nu s'a putut sci cu siguritate, căci odată se vestise că vor sosi aici în 6, mai târziu în 12 l. c. și numai Marți după amiaza am putut afla cu siguritate, că în adevăr Mercuri în 2/14 l. c. vor fi aici; așa s'a și întâmplat, căci în aceasta zi înălții oaspeți între oarele 9—10 a. m. au sosit aici în Gurghiu în o caretă a comitelui „Teleki,” trasă de 4 cai ageri, eară în urma acestei carete au sosit preste 20 birje, parte cu membrii din suită, parte cu bagage. Altețele Lor au refuzat vre-o primire, și nici că s'a făcut, căci afară de câte-va steaguri în colori austriace și maghiare, eară unul în vârful cetățuiei în tricolorul belgian (care samănă cu tricolorul românesc) n'a fost alt-ceva. Apoi din cauză că nu s'a știut mai de timpuriu și cu siguritate ziua sosirii, la primire au fost puțini. Din partea inteligenței și preoției române gr. or. și gr. cat. au fost numai 6 preoți, în frunte cu protopopul din Reghin, eară din partea preoției rom. cath. au fost 8 inși cu un protopop. Chiar lângă treptele castelului, pe unde au trebuit să se suie Altețele Lor în camerele destinate s'au așezat de o parte membrii din suită, care veniseră mai înainte cu o zi, eară de altă parte mai întâi preoția rom. cath., apoi preoția română; la descălecarea Al. Lor au salutat pre cei de față prin multe complimente, eară publicul a întâmpinat pre înălții oaspeți cu eljen și se trăiască. Înălțimea sa prințul mai întâi a vorbit câteva cuvinte cu directorul silvanal din Cluș Girsik și cu câțiva din suită, strângându-le mâna, apoi cu protopopul rom. cat și după aceea s'a întors la preoția română, și strângând mâna protopopului din Reghin, acesta l'a salutat pre Al. Sa în limba germană cu vorbele „Alteță, ne ținem fericiți, că și în anul acesta Ve putem saluta în ținutul nostru și Ve dorim petrecere bună și rezultat favoritor la vânătoare,” la care Al. Sa. mulțumind, l'a întrebat, că umblat-a vr'o dată pe la Viena sau Peșta și că acum unde e protopop? în urmă mulțumind tuturor prin complimente și cuvinte frumoase pentru buna primire, mai vorbind puțin cu unul și cu altul din suită, între care și cu castelanul din Gurghiu, s'a suit în camerele destinate pentru înalta păreche.

După puțină odihnă și luarea dejunului abea de o oară, s'a și pornit Al. Sa. prințul și cu suita la vânătoare de urși pre teritoriul Casvei, unde a și împușcat 3 urși, dintre cari doi chiar Al. Sa. prințul „Rudolf.”

A 2-a zi Joi au făcut vânătoare pe teritoriul Chiheriului, unde s'au împușcat cinci urși; Vineri a 3-a zi s'a continuat vânătoarea eară pe teritoriul Chiheriului împușcându-se trei urși; Sâmbătă a 4-a zi s'a făcut vânătoare pe teritoriul Potocului, unde s'au împușcat trei urși; apoi Duminecă s'a ținut cea din urmă vânătoare de urși tot pe teritoriul Casvei „la Osoi,” unde au împușcat cinci urși și doi lupi, dintre lupi au scăpat patru printre gonaci; Luni în ziua din urmă au făcut vânătoare de sburătoare: sitari și potârniche, pe teritoriul Orșovei și Chinceșului, împușcând dintre acestea mai multe decăi.

Deci se poate dice, în anul acesta rezultatul vânătoarei a fost favoritor peste așteptare, căci în cinci zile s'au împușcat 19 urși și 2 lupi; și după mulțimea căți s'au arătat în anul acesta astfel de animale păgubitoare pentru noi, în alte cinci zile s'ar mai fi putut împușca încă pe atâta.

În timpul cât Al. Sa prințul a făcut vânătoare prin munți, grațioasa princessa a făcut preumblare în comunele din jurul Gurghiului, când într-o parte când într'alta; și în anul acesta fiitoarea noastră Domnitoare, princessa Stefania s'a interesat mult de portul românesc, între altele au lăsat să i se facă un peptar frumos de piele de mel cusut cu mătăsă, după cum poartă româncuțele noastre pe aici; a mai cumpărat și alte vestimente precum din Ibănești a cumpărat cinci cătrinte; se vorbește că Al. Sa Stefania are în Viena o odae înbrăcata cu tot

feliul de vestimente românesce, după cum e obiceiul prin satele noastre.

Alteța Sa prințul are în ținutul acesta vr'o 15 vânători cu decret, toți români, dintre cari sciu trage mai bine cu pușca și cari primesc pe an salariu dela 2—400 fl. v. a. Cu ocaziunea vânătoarei s'au întrebuințat din satele vecine 70 gonaci, primind fie care pe zi 50 cr., eară de merinde pâne, slănină și de două ori vinars. Cu arangearea gonacilor au fost încredințat pe teritoriul Casvei și Potocului notariul nostru din Ibănești Nicolae Manța, eară pe teritoriul Chiheriului notariul din Urisiu George Têrnovean, care tot odată pentru desteritatea ce o are în arta vânătoarei e denumit de Al. Sa vânătorul suprem (Oberjäger) cu un salariu anual dela 4—600 fl. v. a.

Astăzi Luni între 4—5 oare d. am. Al. Lor au părăsit Gurghiu, precum se vorbește mergând de a dreptul la vânătoare în Mara-Mureș — lăsând în poporațiunea ținutului cele mai dulci suveniruri.

I. Petru, capelan gr. or.

În 26 Septembrie a. c. st. v., am petrecut la cele vecinice pe meritul paroch din Herman (ppbiteratul al II-lea al Brașovului) George Dogariu. Robustul seu corp nu a putut rezista ascunsei boale, care-l submina încetul cu încetul, și în cele din urmă, mai curând decât am fi crezut, moartea cu secerea a tăiat firul vieții acestui preot neobosit.

Pre acest preot spre a-l putea caracteriza după ecuitate și obiectivitate — trebuie să fi conviețuit omul cu el, să-i fi fost tovarăș nedeșpărțit în luptele lui pe terenul bisericesc și scolar. Dovadă eclatantă despre toate faptele lui meritate sunt conștanții săsi de acolo. De asemenea vorbesc edificiul cel măreț al scoalei române, provădută cu trei învățători bine salariați din alodiul comunal. O sută de holde câștigate pentru biserică dela comuna politică, și altele.

Inmormântarea i s'a făcut Joi în 26 Septembrie a. c. O inmormântare mai pompoasă rar vor fi vădută comunele noastre. Da, căci parochul G. Dogariu a fost cunoscut la toată inteligența Dăsească de acolo, care a luat parte în frunte cu Decanul și cu toți subalternii lui, deregătoria politică cu întregul comitet comunal, până și femeile lor; și pe lângă aceasta timpul frumos încă a făcut posibilă asistarea la acest act.

Ceremoniile funebrele le-au săvârșit sub pontificarea Preaonoratului domn ppresbiter tractual Ioan Petric, cu alți mai mulți preoți din tract. Solemnitatea actului o a ridicat, până la biserică musica instrumentală dela biserică evanghelico-luterană din loc, eară în biserică tot prohodul l-au cântat două călugărițe. După săvârșirea prohodului Preaonoratul domn ppresbiter Ioan Petric rosti cuvântarea funebrelă, apreiând activitatea reposatului în domnul, după aceea rosti o a doua cuvântare părintele Toma Frateșiu din Bacifalu (Săcele).

Activitatea reposatului a rămas ca un exemplu viu pentru fie-care preot, și ea va servi de model, căci roadele ei binefăcătoare vor fi pururea nemuritoare.

Fie-i țărina ușoară și memoria eternă.

Eată și

Cuvântul funebrel

rostit cu ocaziunea înmormântării parochului din Herman George Dogariu de părintele Toma Frateș, paroch în Bacifalu.

Jalnică adunare! Fericit este omul Doamne, care plecând pe calea adevărului și a luminei, pe calea Evangeliului și a cerului, — în urmă după multe lupte pline de dureri și suferințe, poate dice cu inima liniștită și vioasă: „S'a împlinit!” Fericit este omul Doamne, care poate părăsi acest pământ al suferințelor, care poate trece din această viață nestatornică dicend împreună cu Apostolul neamurilor: „Luptă bună m'am luptat, călătoria am săvârșit, credința am păzit. De acum mi s'a gătit mie cununa dreptății, care mi va da Domnul, în ziua aceea judecătoria cel drept.” Epist. II. Pavel scrisă către Timotei. (46. 7. 8.) Să ne nisum până ce nu e târziu, până ce mai avem timp, până ce petrecem pe acest pământ a ne împlini toate acelea datorințe, cari ni le impune nouă Evangeliul lui Christos, ca astfel în momentul cel din urmă al vieții noastre să putem dice și noi împreună cu Christos: „S'a împlinit!” adecă s'a împlinit lupta noastră, suferința noastră și durerea noastră!

Oh speciem dignitatemque populi Romani! Illa fuit pulchritudo populi Romani! Oh ornamentul, oh demnitatea poporului român! Aceea e frumetea poporului român. Eacă frumseța deamă, eacă demnitatea frumoasă a poporului român, parochul acestei S. biserici George Dogariu a înecatat din viață! Scirea aceasta tristă a cuplșit inimile tuturor acelor, cari au cunoscut nobilul seu suflet, caracterul seu firm, iubirea sa de națiune și de maica noastră biserică.

Parochul G. Dogariu a eșit din mijlocul poporului seu. Sirguința sa și răvna sa de a cultiva talentul primit din mâinile creatorului, l'a adus acolo, încât a dobândit gradul de calificățiune în administrațiunea parochială, — încât a devenit putem dice membrul cel mai zelos și cel mai credincios al bisericii, scoalei și națiunii sale. El a luptat cu asemenea zel, cu asemenea prudență și pietate, dela începutul carierei sale de preot, pentru drepturile sf. sale biserici, a scoalei și poporului seu, și și-a câștigat și pre terenul acesta o poziție onorifică, de care nu se pot bucura mulți dintre preoți. Parochul G. Dogariu, preotul cel zelos și credincios al bisericii, scoalei și poporului, soțul și părintele cel bun, îngrijitorul și chivernisitorul, provădina pământescă a familiei sale nu mai este între noi. O boală ascunsă și la primele ei urziri sau necunoscută, sau nebăgată în seamă, începuse încă cu puțin înainte a roade nițel câte nițel la rădăcinile pomului esistenței lui, pomul cel vesel și plin de viață începând a tângi și a jeli, ramurile lui a se pleca și a se usca, frunza a deveni mai puțin verde și veselă — până când deodată și însuși trupina la părere sănătoasă și viguroasă, în lăuntru înse bolnavă și debilitată în urma unei suflări de vânt se smulse cu vehemență din rădăcinile sale firești, se resturnă și cădă la pământ. Aci în puține cuvinte — iubite în Christos frate am zugrăvit icoana zilelor tale din urmă! Tu te duci astăzi de pe pământ; și eată barca cea neagră, ce te așteaptă, spre a te lua pentru totdeauna dela ochii noștri cei trupești! Eară nouă celor ce am viețuit în apropiere cu tine, celor ce am fost martori ai vieții și activității tale, nu ne-a mai rămas decât trista datorință a-ți dice astăzi la, acest loc sacrat ultimul adio și a vërșă o lacrimă pe sieriul tău, ear de aici încolo a păstra inimei credincioase icoana cea perdată a iubitei tale ființe.

Suflete nobil mutat dela noi! Bravule al nostru! care îți ai acum reședința pe plaiurile nemuririi! Audi? cunosci acest vers, ce resună de pe buzele mele adăpate cu pelinul durerii, ca un doios cânt funebrel asupra sieriului tău? Oh că astfelu trebui să te revăd! oh că astfelu trebui să te întimpin! Bravule părinte! în giurul osămintelor tale ne-am adunat cu fețe consternate și cu inime cădute sub sarcina durerii, ca să-ți petrecem trupul culcat spre repaus, între manifestațiunile simpatice ale reverenței, ale apreiiațiunei și iubirii noastre în giurul pacinic al împărăției morților.

Ne apropiem de întunecosul și liniștitul mormânt, spre a preda repausului etern, osămintele unui prea iubit preot al nostru. Venim dice, să depunem la acest mormânt, tributul stimei și pietății noastre cu care datorim virtuților unui preot român meritat prin faptele sale, meritat prin serviciile sale îndelungate prestate în interesul S. sale biserici, a scoalei și poporului seu. Conduși de atari motive ne-am adunat și noi în giurul acestui sieri, ca cu inima pătrunsă de doliu, să depunem tributul pietății și stimei noastre la umbra unui preot, meritat bărbat și fiu al națiunii noastre. Eacă aici, în acest sieri, zac osămintele, rămășițele pământesci ale preaiubitului nostru frate în Christos George Dogariu, carele după o boală grea și puțin îndelungată, după ce se proveșu cu S. taine ale cuminicăturei și termină cursul vieții sale cel obosit în 23 Septembrie a. c. la 12 oare din meșul nopței în etate de 52 ani.

Și așa corp muritoriu, țărână din țărână, odichnesce în pace la sînul mamei tale și a noastre a tuturor, din carele ai eșit. Ear tu, suflet nemuritoriu, lumină din lumina creatorului și vieță din vieța lui, reîntoarce-te la originea ta, la Domnul luminei și al vieții, și precum ai servit Domnului cu credință în vieța pământescă, astfelu întră acum cu bucurie întru bucuria Domnului cea fără de sfârșit. Amin!

Varietăți.

* (Convocare.) Pe basa 5-lui 13 din statute se convoacă prin aceasta a VI adunare generală a „Reuniunii femeilor române” din Sibiu pe 20 Octombrie st. v. (1 Novembre st. n.) a. c., în localitățile societății de lectură strada Cîsnădiei Nr. 7, după amiaza la 3 oare.

Ordinea zilei:

- I. Raportul comitetului despre activitatea sa dela ultima adunare generală.
- II. Staverirea budgetului pe anul venitoriu.
- III. Alegerea unui membru în comitet.
- IV. Propuneri eventuale.

Sibiu, în 9/21 Octombrie 1885.

Maria Cosma,
președintă.

Anastasia Toma,
secretară.

* Concertul domnului Popovici, despre care am amintit în numărul trecut al diarului nostru, a avut succes splendid atât material cât și moral.

E raritate a vedea atât public inteligent în sala de concert mai ales acum, când deseconcerte din toamna aceasta erau să pună la probă iubirea de artă a publicului.

Domnul Popovici dispune de o frumoasă voce de bariton, foarte fleșibilă și simpatică mai ales în

sonurile mai înalte. La aceste este a se mai adaoge o împregiurare, domnul Popovici este dibaciu stăpân al vocii sale, și unde numai poate cauta a produce efect, așa că de multe-ori frumsețea naturală a vocii și efectul produs de ea, trebuie să facă loc efectului meșesugit, cea ce turbură impresiunea bună în auditor.

Concepțiunea unei opere este o cestiune curat individuală, ca și interpretarea ei.

Nu e deci mirare, dacă domnul Popovici a interpretat unele lucruri așa, după cum noi nu le-am

fi așteptat să fie interpretate. Fapt este că domnul Popovici a cântat cu mult temperament, voce dulce plăcută și curată, ceea ce a fost preste puțină să nu producă mare efect. În concertul de față forța domnului Popovici a fost în „pianissimo” și „decrescendo.”

Cu mult efect a cântat d-șoara Berta Riesenberger, folosindu-se de toate frumsețile cu, care o a împodobit buna natură și studiul radical în arta muzicii.

Domnul Emil Brem, un june elev al cunoscutului pianist domnul Victor de Heldenberg a executat la piano 2 piese „Gedenkblatt” de

Schulhof și „Caprice” (în B. dur.) de Hummel, cu destulă dexteritate și pricepere, cari sub conducerea actuală i pot asigura onorific nime pe această carieră.

Doamna Minerva Brote, cunoscuta noastră pianistă a acompaniat toate piesele cântate cu o dexteritate și rară pricepere, însușiri de cari d-na Brote ne-au dat încă de mult eclatante dovezi.

Loterie.

Mercuri în 21 Octombrie.

Brünn:

62 31 53 35 82

Nr. 233.

[1179] 2—3

CONCURS.

Devenind vacante stațiunile învățătoresci în comunele din tractul protopresbiterial al Mediașului, prin aceasta se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare prelungă următoarele emolumente:

1. Hașag, cu salariu de 150 fl. v. a., și cuartir.
2. Frêua, cu salariu de 150 fl. v. a., cuartir și lemne.
3. Vorumloch, cu salariu de 150 fl. v. a., cuartir și lemne.
4. Bratei, cu salariu de 150 fl. v. a., cuartir și lemne.
5. Buzd, cu salariu de 150 fl. v. a., cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi mai sus însemnate, au a-și așterne documentele lor instruite conform prescrișelor legii, la subscrișul oficiu protopresbiterial, până la termenul indicat.

Mediaș, 28 August 1885.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Mediașului.

Dionisiu Chendi,
adm. protopopesc.

Nr. 631

[1180] 2—3

CONCURS.

Pe baza statutului organic §. 63 combinat cu §. 23 punct 5 și a instrucțiunei votate de sinodul archidieceșan la 13/25 Apriliu 1877, Nr. 191 §. 7,

prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Agnitei.

Fiitorii protopresbiter ca atare va fi tot odată și paroch în locul central al tractului și anume în opidul Agnita.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) venitele ordinari protopresbiterali, cari stau din ajutorul fondurilor archidieceșane, și din tacsele ce incurg pentru ședulele de cununie, pentru vizitarea comunelor tractuali, pentru procesele divorțiale, și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterale.

b) jumătate din venitele ordinari ale parochiei de clasa III-a din Agnita, de prezent fără locuință, existând deja capelan protopresbiterial.

La postul acesta pot concurge bărbați apți și bine meritați pe terenul bisericesc și școlar, în special aceia: cari după o pregătire cel puțin de 8 clase gimnasiali sau reali cu testimoniu de maturitate, au terminat studiile teologice la vreunul din institutele metropoliei noastre, și au susținut cu succes bun examenul rigoros de calificățiune, sau carii după pregătirea indicată mai sus, au terminat studiile teologice la vre un institut ortodox afară de metropolia noastră, dar apoi au depus examenul de calificățiune înaintea comisiei examinatoare a consistoriului archidieceșan.

Pot inse concurge și fără testimoniu de calificățiune profesorii de teologie și preoții chirotoniți înainte de introducerea esamenelor de calificățiune, dacă în celelalte au calificățiunea prescrișă mai sus.

În mod excepțional mai pot concurge și fără prescrișă calificățiune gimnasială acei administratori protopresbiterali, cari din privire la aplicabilitatea lor, la zelul și acuratețea manifestată în administrarea protopresbiteratului, vor avea dela consistoriul archidieceșan (plenary) specială îndreptățire la acest concurs.

Cei ce voiesc a concurge la acest post, au a-și așterne suplicile concursuali la Venerabilul Consistoriu archidieceșan în Sibiu, în restimp de 30 de zile dela prima publicare a acestui concurs în foaia „Telegraful Român,” alăturând câte o tabelă de calificățiune, care se conține date esacte și speciali în următoarele rubrici: numele caracterul (rangul bisericesc) anul, luna și ziua născerei (anii etății) și locuința concurrentului, studiile pregătitoare afară de cele teologice, anul, locul și categoria acelora, examen de maturitate, doctorat, și altele, studiile pregătitoare teologice, (anul și locul acelora), și examenul de calificățiune, servițiile de până acum pe terenul bisericesc și școlar (timpul, locul și categoria acelora), în fine cunoscința limbilor și alte reflecțiuni.

Datele din aceasta tabelă sunt de a se întări cu documente, care se se acule în original, precum carte de botez, testimoniu școlastic și de maturitate, de serviții bisericesci și eventualmente altfelu de recomandări.

Agnita, în 20 Septembrie 1885.

Comitetul protopresbiterial al tractului Agnitei.

Grigorie Maier, Nicolau Gavrea,
președinte. notariu.

Nr. 563.

[1179] 3—3

CONCURS.

Sistemisându-se un al doilea post de învățător la școala profesională gr. or. din Poiana-Sărată pentru ocuparea aceluia se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

Emolumente:

200 fl. v. a. când va provedea învățământul în clasa I, și — 250 fl. în clasa II, având cei doi învățători a se peronda din an în an în cele două clase, — și cuartir liber.

Reflectanții, dela cari se cere cunoscința în vorbire a limbei maghiare, au a-și așterne suplicile lor instruite conform legilor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termen deschis.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Treiscaunelor în conșlegere cu comitetul parochial concerninte.

Brețcu, în 30 Septembrie 1885.

Demetriu Coltofean,
protopresbiter.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1885.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copșa mică—Sibiu				
	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de persoane	Tren accelerat		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus		
Viena	—	7.15	—	—	Bucuresti	—	5.—	7.45	—	Viena	7.15	11.—	—	Teiuș	11.09	3.56	—	Copșa mică	—	—	3.02	1.11		
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	Predeal	—	9.47	12.50	—	Budapesta	1.45	8.05	8.—	Alba-Iulia	11.56	4.27	—	Șeica mare	—	—	3.30	1.32		
Szolnok	11.22	3.51	7.29	9.26	Timiș	—	10.11	1.40	—	Szolnok	4.02	11.02	12.—	Vințul de jos	12.20	4.53	—	Loamneș	—	—	3.47	2.01		
P. Ladány	2.25	5.28	8.27	11.40	Brașov	{	6.22	10.51	2.55	Arad	{	7.53	3.37	5.55	Șibot	12.25	5.19	—	Ocna	—	—	4.09	2.24	
Oradea-mare	5.33	6.46	—	1.28	Feldioara	{	7.01	11.18	3.38	Glogovaț	—	4.—	6.05	Orăștia	1.19	5.41	—	Sibiu	—	—	4.26	2.44		
Várad-Velenceze	—	—	9.45	2.—	Apatia	{	7.33	11.36	4.17	Gyorok	—	4.13	6.19	Simeria (Piski)	1.48	6.08	—	Sibiu — Copșa mică						
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	Ágostonfalva	{	8.01	11.51	4.47	Pauliș	—	4.38	6.46	Deva	2.35	6.39	—	Sibiu	—	—	10.25	11.47		
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	Homorod	{	8.45	12.23	5.42	Radna-Lipova	—	4.51	7.—	Branicica	3.04	7.04	—	Ocna	—	—	10.46	12.05		
Rév	—	7.42	11.36	3.18	Hașfalău	{	10.10	1.19	7.37	Conop	—	5.10	7.23	Ilia	3.36	7.29	—	Loamneș	—	—	11.09	12.29		
Bratca	—	—	12.10	3.41	Sighișoara	{	10.39	1.37	8.21	Bérvava	—	5.38	7.51	Gurasada	3.50	7.41	—	Șeica mare	—	—	11.32	12.50		
Bucia	—	—	12.43	4.01	Elisabetopole	{	11.19	2.05	9.05	Soborșin	—	5.57	8.10	Zam	4.25	8.12	—	Copșa mică	—	—	11.52	1.07		
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	Mediaș	{	11.54	2.25	9.43	Zam	—	6.42	8.58	Bérvava	5.09	8.49	—	Cucerdea — Oșorheiu						
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	Copșa mică	{	12.37	2.41	10.02	Gurasada	—	7.14	9.28	Conop	5.56	9.29	—	Cucerdea	4.40	10.00	3.50	12.19		
Stana	—	—	3.29	5.27	Micăsasa	{	12.56	—	6.06	Ilia	—	7.43	9.56	Radna-Lipova	6.18	9.49	—	Cheța	5.10	10.31	4.21	12.50		
Aghireș	—	—	4.—	5.50	Blaș	{	1.30	3.13	6.20	Branicica	—	8.01	10.17	Pauliș	7.12	10.37	6.30	Luduș	5.31	10.53	4.43	1.12		
Ghirbou	—	—	4.18	6.02	Crăciunel	{	1.45	—	6.59	Deva	—	8.21	10.38	Gyorok	7.27	10.52	6.47	M. Bogat	5.41	11.03	4.43	1.22		
Nadisul ung.	—	—	4.36	6.24	Teiuș	{	2.34	3.45	7.15	Simeria (Piski)	—	8.47	11.05	Glogovaț	7.56	11.18	7.17	Cipeu-Iernut	6.18	11.44	5.31	2.03		
Cluș	{	12.05	10.01	5.05	Aiud	{	6.43	2.55	4.01	Orăștia	—	9.40	11.55	Arad	8.10	11.32	7.32	Kerel-Sz.-Pál	6.33	12.00	5.46	2.18		
Apahida	{	12.31	—	—	Vințul de sus	{	3.17	—	8.29	Șibot	—	10.10	12.24	Szolnok	9.—	12.20	8.10	Nireșteu	6.56	12.26	6.10	2.45		
Ghiriș	{	2.16	11.25	—	Uioara	{	3.24	—	8.55	Vințul de jos	—	10.34	12.53	Budapesta	2.39	4.53	12.—	Oșorheiu	7.15	12.46	6.30	3.05		
Cucerdea	{	3.32	11.45	—	Cucerdea	{	3.36	4.29	9.04	Alba-Iulia	—	11.04	1.22	Viena	7.10	8.16	2.10	Oșorheiu — Cucerdea						
Uioara	{	3.41	—	—	Ghiriș	{	4.11	4.50	9.32	Teiuș	—	12.05	2.24		—	6.05	8.—	Oșorheiu	6.34	12.06	8.45	12.25		
Vințul de sus	{	3.50	—	—	Apahida	{	5.36	—	10.32	Simeria (Piski) — Petroșeni				Arad — Timișoara				Nireșteu	6.55	12.27	9.06	12.55		
Aiud	{	4.25	12.08	—	Cluș	{	6.08	6.08	12.59									Kerel-Sz.-Pál	7.16	12.51	9.28	1.24		
Teiuș	{	5.10	12.29	—	Nadisul ung.	{	6.29	—	8.34									Cipeu-Iernut	7.37	1.16	9.49	1.54		
Crăciunel	{	5.44	—	—	Ghirbou	{	6.45	—	8.59									M. Bogat	8.07	1.50	10.20	2.31		
Blaș	{	6.02	12.57	—	Aghireș	{	7.—	—	9.56	Simeria				Arad	6.00	12.55	8.25	Luduș	8.21	2.07	10.34	2.46		
Micăsasa	{	6.40	—	—	Stana	{	7.26	—	10.16	Streiu				Aradul nou	6.25	1.21	8.36	Cheța	8.38	2.21	10.51	3.06		
Copșa mică	{	7.—	1.32	5.40	Huiedin	{	7.48	7.14	11.04	Hațeg				Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54	Cucerdea	9.07	2.50	11.20	3.40		
Mediaș	{	—	1.45	6.01	Ciucia	{	8.28	7.43	12.17	Pui				Vinga	7.19	2.18	9.13	Simeria (Piski) — Uniedoara						
Elisabetopole	{	—	2.06	6.40	Bucia	{	8.47	—	12.47	Crivadia				Orczifalva	7.38	2.36	9.25	Simeria (Piski)	6.40	—	—	—		
Sighișoara	{	—	2.38	7.35	Bratca	{	9.06	—	1.21	Banița				Merczifalva	7.56	2.53	9.36	Cerna	7.01	—	—	—		
Hașfalău	{	—	2.50	8.01	Rév	{	9.26	8.22	2.05	Petroșeni				Timișoara	8.42	3.40	10.06	Uniedoara	7.30	—	—	—		
Homorod	{	—	3.48	10.05	Mező-Telegd	{	10.01	8.48	3.08									Uniedoara — Simeria (Piski)						
Ágostonfalva	{	—	4.19	11.02	Fugyi-Vásárhely	{	10.20	—	3.39	Petroșeni — Simeria (Piski)								Uniedoara	10.18	—	—	—		
Várad-Velenceze	{	—	4.19	11.02	Várad-Velenceze	{	10.30	—	3.55									Cerna	10.41	—	—	—		
Apatia	{	—	4.34	11.37	Oradea-mare	{	10.37	9.13	4.06									Simeria (Piski)	11.03	—	—	—		
Feldioara	{	—	4.53	12.32	P. Ladány	{	10.50	10.38	1.45									Ghiriș — Turda						
Brașov	{	—	5.20	1.09	Szolnok	{	12.50	10.88	1.45	Petroșeni				Timișoara	6.07	12.25	5.00	Ghiriș	5.19	—	10.37	4.16		
Timiș	{	—	5.30	1.50	Budapesta	{	3.06	12.14	5.34	Banița				Merczifalva	6.40	1.16	5.56	Turda	5.40	—	11.04	4.37		
Predeal	{	—	6.07	2.48	Viena	{	6.—	2.10	10.05	Crivadia				Orczifalva	6.51	1.34	6.07	Turda — Ghiriș						
Bucuresti	{	—	7.30	3.23		{	3.—	8.—	6.05	Pui				Vinga	7.08	2.04	6.32	Turda	8.20	—	1.41	10.10		
	{	—	11.35	9.40		{				Hațeg				Aradul nou	7.23	2.25	6.53	Ghiriș	8.41	—	2.06	10.38		
	{	—				{				Streiu				Arad	7.40	2.54	7.24							
	{	—				{				Simeria					7.50	3.10	7.40							

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.